

Kaán Károly tovább élő szellemisége

Emlékkonferencia a szülővárosban, Nagykanizsán

Kaán Károly (1867–1940), a 20. század első felének egyik legnagyobb erdész szakpolitikusa 150 éve született Nagykanizsán. Emlékét az Országos Erdészeti Egyesület a mai napig ápolja, születésének évfordulója alkalmából 2017-ben Kaán Károly-emlékévet hirdetett meg. Szakmánk kiemelkedő egyéniségéről az egyesület az év során több rendezvény keretében is megemlékezett (Vándorgyűlés Kaszón, szoboravatás a Földművelésügyi Minisztérium árkádsorán, emlékoszlop-avatás a debreceni Nagyerdőben). Az emlékév rendezvényeinek sorát zárta 2017. november 14-én a Zalaerdő Zrt. és az Országos Erdészeti Egyesület által szervezett konferencia, melynek jelmondata: Kaán Károly tovább élő szellemisége volt.

Balról: Hoczek László, Ugró Sándor, Mocz András, Wisnovszky Károly, dr. Borovics Attila, prof. dr. Lakatos Ferenc, Tassy Márk

A konferencia célja az volt, hogy hazánk erdeinek sorsát meghatározó, arra jelentős hatást gyakorló szakterületek és intézmények képviselői tájékoztatást adjanak célkitűzéseikről, az erdők jövőjét érintő elképzeléseikről, továbbá annak feltárása és bemutatása, hogy a 20. század első felének ma is aktuális erdészpolitikai és gazdálkodási kérdéseire milyen választ ad jelen korunk erdőgazdálkodása.

Kaán Károly széles körű munkásságának megfelelően a rendezvény tematikai felépítése kiterjedt az oktatás, a kutatás, a szakigazgatás és jogszabályi környezet, az erdőgazdálkodás, az erdőtelepítés, a természetvédelem, illetve a közjólét és a turisztika szakterületekre.

Az ünnepi rendezvényen *Szentpéteri Sándor*, az Országos Erdészeti Egyesület ügyvezető igazgatója köszöntötte a megjelenteket. A konferenciát megtisztelte jelenlétével *Ugron Ákos Gábor* állami földekért felelős helyettes államtitkár, *Dénes Sándor* Nagykanizsa polgármestere, *Zambó Péter*, az OEE elnö-

ke, a térség nemzeti parki igazgatóságainak igazgatói, az állami erdészeti részvénytársaságok vezérigazgatói és képviselői, valamint az OEE Nagykanizsai és Zalaegerszegi Helyi Csoportjának tagsága.

A rendezvény házigazdjaként *Rosta Gyula*, a Zalaerdő Zrt. vezérigazgatója

is szólt a közel nyolcvan résztvevőhöz. Kiemelte, hogy az erdészszakma ma is küzdelmes, kihívásokkal teli időket él át, akárcsak elődeink a 20. század első felében. A konferencia megszervezésének az is célja volt, hogy bebizonyosodjon: hivatásukat Kaán Károly szellemi örökségéhez méltó módon képviselő, felkészült, tenni akaró és tenni tudó szakemberek szolgálják a magyar erdők ügyét. Rosta Gyula megköszönte az előadónak, hogy kivétel nélkül elfogadták a felkérést, majd megnyitotta a konferenciát.

Elsőként *Hoczek László*, a soproni Roth Gyula Erdészeti Szakközépiskola igazgatója ismertette a középfokú erdészeti szakképzés múltját és jelenét. Elmondta, hogy a technikusképzés múltja 1885-ig nyúlik vissza, amikor a Temesvár melletti Vadászerdőn megnyílt a m. kir. Erdőri Szakiskola. Majd részletesen bemutatta az erdészképzés elmúlt 32 évét, az ez idő alatt bekövetkezett jelentős változásokat, ezek előnyeit és hátrányait. Ismertette a képzőhelyek számának, profiljának változását, valamint a tantervben szereplő közismereti, szakmai elméleti és gyakorlati tantárgyak arányát is. Kitért a legutóbbi, 2016-ban bevezetett szakgimnáziumi képzésre is, mely során különvált az erdésztechnikus- és a vadásztechnikus-képzés. Felvetett néhány oktatást nehezítő problémát is, mint például a szakmai gyakorlati képzés arányának csökkenését, a romló eszközparkot és a végzettek elhelyezkedési nehézségeit, illetve az erdészeti

Az emlékévet záró rendezvényt a nagykanizsai Medgyaszay-házban rendezték meg

szakmunka iránt a fiatal generációknál tapasztalt érdeklődés csökkenését.

Prof. dr. Lakatos Ferenc, a Soproni Egyetem Erdőmérnöki Karának dékánja *Kaán Károly szellemi öröksége az erdőmérnök-oktatásban* című előadásában a több mint kétszáz éves magyar felsőfokú erdészeti képzés elmúlt 25 évét, illetve az Erdőmérnöki Kar oktatási szerkezetének változását mutatta be.

Ismertette a jelenleg választható graduális és posztgraduális képzéseket, valamint a tervezett új szakokat. Diagramok segítségével szemléltette az erdőmérnöki szakra jelentkezettek felvételi adatait, beiskolázási gócpontjait, valamint az oklevelet szerzett hallgatók elhelyezkedési lehetőségeit, melyek alapján elmondható, hogy újra növekszik az érdeklődés a soproni felsőfokú képzés iránt, és a munkaerőpiacon is előnyös a helyzete a végzeteknek.

Megemlítette, hogy az európai oktatásharmonizációnak megfelelően 2006-ban elindult az erdőmérnök BSc-szak is, majd 2010-ben sikerült visszaállítani az osztatlan erdőmérnök-képzést, melyet 2017-től új mintatanterv szerint oktatnak. Legvégül megemlítette, hogy a Soproni Egyetem többi karához hasonlóan, melyek híres elődök, Simonyi Károly és Lámfalussy Sándor nevét viselik, örömmel fogadná, ha az Erdőmérnöki Kar a jövőben Kaán Károly nevét venné fel.

Dr. Borovics Attila, a Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ Erdészeti Tudományos Intézetének intézetigazgatója *Új tudományos kihívások az erdészetben* címmel a klímaváltozás okozta hatásokról és a lehetséges gyakorlati válaszokról tartott tanulságos előadást. Mint elmondta, a klimatikus változások hatása az erdőkben már érzékelhető, a fajok elterjedésének változása, a rovar-, vihar- és tűzkárok gyakoriságának valamint kiterjedésének növekedése, az észak-európai erdőállományokban a növedék gyorsulása igazoltan ezen okokra vezethető vissza.

A hőmérséklet és csapadékviszonyok előrejelzése alapján a bükkös klíma hamarosan teljesen eltűnik Magyarországról, 20-40 év múlva pedig már az erdőssztyepp-, pesszimista becslés szerint pedig a sztyeppklíma fog uralkodni. A kutató szerint a megoldás az előrelátó, a helyi viszonyokat figyelembe vevő döntések meghozatala az általánosító, a jelenlegi állapotok erőltetett fenntartását célzó elvárások

helyett. A jövő kulcsa a termőhelyi tényezők előre becslése alapján a megfelelő célfafajok („klímarezisztens” fajok) és származások kiválasztása, a meglévő genetikai erőforrások okos használata, az alkalmazkodást segítő szaporítóanyag-választás és szükség esetén fafajcsere alkalmazása.

Wisnovszky Károly, a NÉBIH Erdészeti Igazgatóságának igazgatója az erdészeti igazgatás helyzetéről, szervezeti felépítéséről és a közelmúltban zajlott átalakulásairól tartott előadást. Elmondta, hogy már az 1100-as években megjelent az erdőkre vonatkozó szabályozás, az 1400-as években pedig az erdőfelújítási kötelezettség gondolata. 1769-ben jelent meg Mária Terézia erdőrendtartása, majd Kaán Károly nevéhez fűződik az állami erdészeti szolgálat megreformálása, melyet törvénybe is foglaltak. A jövőben az erdészeti igazgatás célja, hogy – Kaán szellemi

nek államtitkári szintű kezelését, illetve olyan döntések meghozatalát, melyek a magyar erdőterületek 10%-át kitevő rendezetlen területek gazdálkodásba vonását segítenék elő. Előadásában arra is kitért, hogy a fejlődés záloga a vidékfejlesztési programban megjelenő erdészeti támogatási jogcímek minél teljesebb körű lehívása. Szorgalmazza továbbá az erdész falugazdász hálózat létrehozását, mely szintén az előbbi célokat támogatná.

Ugró Sándor, a Kiskunsági Nemzeti Park igazgatója *Alföld-fásítástól a természetvédelmi erdőkezelésig* címmel tartott előadást, melyben először is leszögezte, hogy elődeink – köztük Kaán Károly – óriási és tiszteletre méltó feladatot végeztek el az Alföld fásítása során. Természetvédelmi szempontból az is igaz azonban, hogy a fásítás – mely elsősorban egy gazdasági törekvés volt – jelentősen

ségének megfelelően – szabályozott erdőgazdálkodás működjön, melyben megfér a közjólét és a közjó, egyre több és jobb erdők növekedjenek Magyarországon.

Rövid szünetet követően *Mocz András*, a MEGOSZ elnökeként a magánerdő-gazdálkodás helyzetéről, lehetőségeiről beszélt érdekes előadásában. Röviden bemutatta a Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetségének (MEGOSZ) felépítését, általános céljait és feladatait, majd a magánerdő-gazdálkodók (és az egész erdőgazdálkodás) helyzetének javítása érdekében több konkrét javaslatot is megfogalmazott. A sürgetően fontos feladatok között nevezte meg az állami erdők mellett a magánerdők ügyé-

megváltoztatta az Alföld hagyományosnak tartott képét. Az Alföld-fásítási tevékenység egyszerre járt pozitív és negatív következményekkel, amelyeket előadása további részében részletesen bemutatott.

Az előnyök között nevezte meg a faanyagnyerési lehetőséget, valamint a kedvező humánegészségügyi hatást, továbbá az erdőhöz köthető, természetvédelmi értéket képviselő fajok megjelenését. Az alföldi erdőtelepítések hátránya viszont a jelentős tájképalakítás, az izoláló hatás, a jellegzetes homokbuckák és a homokpusztai növényzet elterjedési területének csökkenése, a monokultúrák megjelenése, valamint a legeltető állattartás visszaszorulása. Előadása végén pedig a nemzeti park kezelésében lévő terüle-

teken zajló természetvédelmi erdőkezelést mutatta be.

Tassy Márk, a Magyar Természetjáró Szövetség igazgatója *Előremutató fejlesztések a természetjárásban* című előadásában arról beszélt, hogy az erdőgazdálkodók és az MTSZ stratégiai partnerek, közjóléti fejlesztésekben egymásra utaltak, ezért érdemes keresni az együttműködési lehetőségeket. Örömmel számolt be arról, hogy sosem kapott ennyi figyelmet a természetjárás, sosem állt rendelkezésre ennyi anyagi forrás a fejlesztésekre, és sosem volt ennyire jó a kapcsolat az erdészek és a természetjárók között, mint az utóbbi időszakban.

Ezt követően a Magyar Természetjáró Szövetség fő tevékenységeit mutatta be, ez egyrészt a természetjárás infrastruktúrájának fejlesztése – idetartozik

Rosta Gyula vezérigazgató (Zalaerdő Zrt.), dr. Bitay Márton államtitkár (FM) és Zambó Péter elnök (OEE) a Kaán-szobor megkoszorúzásakor

a turistaútvonalak nyilvántartása és a jelzésfestés –, másrészt a természetjárás népszerűsítése a megfelelő kommunikációs és marketingeszközökkel. Utóbbi kapcsán ismertette a meglévő és a lehetséges együttműködési területeket is, többek között a természetjárók új weblapját.

A rendezvényen *dr. Bitay Márton* Örs, a Földművelésügyi Minisztérium állami földekért felelős államtitkára mondott zárszót. Beszédében kiemelte, hogy Kaán Károly erdőszepolitikusként a magyar történelem egy nagyon sötét időszakában – Trianon után – teljesen felrázta az erdészársadalmat, és aktív munkába kezdett az ország erdősültségének növelése érdekében. – „Kaán Károly munkájának örököséként tekintünk magunkra, és az ő munkamórája, szellemisége kell hogy

irányt mutasson nekünk is. Egy ilyen konferencia alkalmával újra lehetőség nyílik arra, hogy áttekintsük mindazokat a kihívásokat, amelyekkel az erdészársadalom, az erdőgazdálkodás szembe találja magát, és közösen dolgozzunk a válaszok megtalálásában” – fogalmazott az államtitkár.

Beszédében utalt a most megújított erdőtörvény kapcsán elért sikerekre, a törvénymódosítás magas támogatottságára. Megemlékezett arról is, hogy az erdőgazdálkodók 2010 óta több mint 16 milliárd forintot fordítottak az erdők közjóléti funkcióinak fejlesztésére, melyekről a látogatottsági adatok folyamatos növekedése alapján elmondható: nem voltak hiábavalóak. Az elmúlt időszak munkájával, fejlesztéseivel, jogszabályi változtatásaival sikerült Kaán Károly szellemiségéhez méltó eredményeket elérni születésének 150. évfordulóján.

A rendezvényt követő fogadás közben lehetőség nyílt az előadókkal és a résztvevőkkel való kötetlen beszélgetésre, majd az ünnepség a Zalaerdő Zrt. székháza előtt folytatódott. A Múzeum téren a helyi Kaán Károly Környezetvédelmi Egyesület által szervezett verses és prózai előadást követően *Szakács László* nyugalmazott erdész, kiváló zalai erdészettörténész kolléga tartott rövid megemlékezést Kaán Károly ifjú éveiről, nagykanizsai kötődéséről. A konferencia zárásaként dr. Bitay Márton Örs államtitkár, Zambó Péter elnök és Rosta Gyula vezérigazgató emlékoszorút helyeztek el Kaán Károly mellszobránál. Végül Szentpéteri Sándor a híres erdőszepolitikus gondolataival kívánt mindenkinek jó utat: „Szeressétek egymást, mint ahogy én titeket és a magyar erdőket szerettem.”

Fürné Kinsztler Anita

Zalaerdő Zrt.

Fotók: Nagy László

